

Päätösehdotus

Kunnanhallitus antaa ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta seuraavan lausunnon:

Yaran tehtaiden toiminnan jatkaminen vuoden 2035 jälkeen edellyttää uuden kipsin läjitysalueen avaamista. Esitettyihin vaihtoehtoihin päätymistä on esitetty arviointiohjelmassa niukasti. Kunnanhallitus pitää valitettavana, ettei YVA-menettelyn vaihtoehtoissa tutkita kauempana vesistöistä ja asutuksesta olevaa läjitysvaihtoehtoa. Kunnanhallituksen näkemyksen mukaan tutkittaviin vaihtoehtoihin kohdistuu merkittäviä rajoitteita tai riskejä, jonka vuoksi kauemmas tehtaasta sijoittuvan vaihtoehdon tutkiminen olisi ollut perusteltua.

Kunnanhallitus pitää YVA-ohjelmassa tunnistettuja todennäköisesti merkittäviä vaikutuksia pääosin perusteltuina. Ohjelman mukaan hankkeen vaikutukset erityisesti asukkaiden elinoloihin, viihtyvyyteen ja virkistyskäyttöön, maisemaan, pintavesiin, liito-oravaan sekä vaihtoehdossa VE2 kasvillisuuteen, luontotyyppeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja lepakoihin arvioidaan merkittävimmiksi. Kunnanhallituksen näkemyksen mukaan tärkeää on arvioida ja vertailla vaihtoehtojen vaikutuksia myös ekologisiin yhteyksiin ja maankäyttöön sekä tarkastella yhteisvaikutukset Yaran muiden toimintojen ja kaivoksen laajennushankkeen kanssa.

Vaikutuksia tulee arvioida yksittäisten lajien lisäksi myös luontotyyppien säilymisen, ekologisten yhteyksien toimivuuden ja alueiden kokonaisten luontoarvojen näkökulmasta.

Kunnanhallitus pitää tärkeänä, että YVA-selostuksessa arvioidaan vaihtoehtojen vaikutukset pitkällä aikavälillä läjitysalueiden sulkemisvaihe ja jälkihoito mukaan lukien. Erityisesti vesistövaikutuksissa ja vesienhallinnassa tulee tarkastella myös poikkeus- ja häiriötilanteet sekä yhteisvaikutukset Yaran muiden toimintojen kanssa.

Kunnanhallitus katsoo, että vesienhallinnan toimivuutta tulee arvioida myös muuttuvissa ilmasto-olosuhteissa. Arvioinnissa tulee tarkastella ilmastomuutoksen vaikutuksia muun muassa rankkasateiden, tulvien, sulamisvesien ja muiden sään ääri-ilmiöiden yleistymiseen sekä näiden vaikutuksia läjitysalueiden turvallisuuteen ja ympäristöriskeihin pitkällä aikavälillä.

Kunnanhallitus pitää erittäin tärkeänä YVA-menettelyn yhteensovittamista meneillään olevan Yaran yleiskaavan laadinnan kanssa. YVA-ohjelman mukaan maankäyttövaikutusten arvioinnissa huomioidaan maakuntakaava sekä voimassa ja vireillä olevat yleis- ja asemakaavat. Lisäksi ohjelmassa todetaan, että laadittavat luontoselvitykset palvelevat myös Yaran toimipaikan kaavoitusmenettelyä. Kunnanhallitus katsoo, että YVA-menettelyssä laadittavat selvitykset tulee tuottaa niin, että niitä voidaan hyödyntää suoraan Yaran yleiskaavan laadinnassa ja vaikutusten arvioinnissa. Tämä koskee erityisesti maankäyttövaikutusten arviointia,

maisemaselvityksiä, luontoselvityksiä, virkistyskäyttöä koskevia tarkasteluja sekä asukkaiden elinoloihin ja viihtyvyyteen kohdistuvien vaikutusten kokonaisarviointia ja suoja-alueita. Vaihtoehtojen vaikutuksia erityisesti alle 500 metrin etäisyydelle sijoittuviin asuin- ja vapaa-ajan rakennuksiin tulee tarkastella suunniteltua tarkemmin.

YVA-selostuksessa tulee arvioida hankevaihtoehtojen yhteensopivuutta laadittavana olevan Yaran yleiskaavan tavoitteiden kanssa sekä tarkastella, millaisia reunaehdoja eri vaihtoehdot voivat tuoda Yaran toiminnalle sekä Yaran ympäristön tulevalle maankäytölle ja yhdyskuntarakenteelle. Erityisen tärkeää on arvioida vaihtoehtojen yhteisvaikutuksia Yaran muiden toimintojen kanssa läheiseen asutukseen sekä yhdyskuntarakenteen ja liikenneverkon pitkän aikavälin kehittämismahdollisuuksiin. Esimerkiksi meluselvityksellä tulee tarkastella vaihtoehtojen Yaran samanaikaisten toimintojen kokonaisvaikutuksia lähialueen elinympäristöön.

Vaihtoehdon VE2 osalta tulee arvioida erityisen huolellisesti Laukanlammen häviämisen vaikutukset alueen luonnon monimuotoisuuteen, vesitalouteen sekä virkistyskäyttömahdollisuuksiin. Lisäksi tulee arvioida mahdollisuudet haittojen ehkäisemiseen, lieventämiseen ja kompensointiin.

Kunnanhallitus katsoo, että YVA-selostuksessa tulee arvioida nykyisten ja uusien kipsin hyötykäyttömahdollisuuksien vaikutus läjitettävän kipsin määrään ja uuden läjitysalueen mitoitusarpeeseen. Vaikka ohjelmassa todetaan hyötykäytön lisäämiseen tähtäävän kehitystyön olevan käynnissä, ei ohjelmassa esitetä arviota hyötykäytön mahdollisesta kasvusta eikä sen vaikutuksesta läjitystilavuuden tarpeeseen. Kunnanhallituksen näkemyksen mukaan hyötykäyttöpotentiaalin ja siihen liittyvien epävarmuustekijöiden tarkastelu on keskeinen osa vaihtoehtojen arviointia ja kiertotalouden edistämistä.

Kunnanhallitus katsoo, että arvioinnissa tulee tarkastella myös vaihtoehtoisia kehityspolkuja, joissa kipsin hyötykäyttö kasvaa merkittävästi nykyisestä. Tällöin tulee arvioida, miten hyötykäytön lisääntyminen vaikuttaisi uuden läjitysalueen kokoon, käyttöikään sekä pitkän aikavälin läjitystarpeeseen.

Lisäksi kunnanhallitus pitää tärkeänä, että YVA-selostuksessa tarkastellaan läjitysalueiden sulkemisen jälkeisiä vaikutuksia useiden vuosikymmenten aikajänteellä. Arvioinnissa tulee kuvata eri vaihtoehtoihin liittyvät seuranta-, kunnossapito- ja riskienhallintatarpeet sekä keinot ympäristöturvallisuuden varmistamiseksi myös toiminnan päättymisen jälkeen.

Kunnanhallitus katsoo, että YVA-selostuksessa tulee esittää eri vaihtoehtoista selkeä vertailu, jossa arvioidaan rinnakkain vaikutukset vesistöihin, luonnon monimuotoisuuteen, maisemaan, asutukseen, virkistyskäyttöön, ilmastoriskeihin sekä alueen tuleviin maankäytön kehittämismahdollisuuksiin. Vertailussa tulee tuoda esiin myös vaihtoehtoihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät.

Kunnanhallituksella ei ole muuta lausuttavaa arviointiohjelmasta.